

TÁRSADALMI BEFOGADÁS – MISKOLCTÓL PORTUGÁLIÁIG

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” Tamási Áront idézi beszélgetésünk elején Lénárt Györgyné, a Miskolci Szakképzési Centrum Martin János Szakközépiskolájának és Szakiskolájának vezetője. Hitvallását misem bizonyítja jobban, mint az, hogy ő és kollégái töretlen lelkesedéssel dolgoznak azon, speciális igényű tanítványaik valóban otthonosan mozogjanak a világban. Ennek a törekvésnek részeként, az Erasmus + társadalmi befogadást segítő programja keretében húsz tanulójuk Portugáliában vett részt szakképzési projektben.

A miskolci intézményben többek között sajátos nevelési igényű (SNI), mozgássérült, gyengén látó, nagyothalló, siket és autista diákok is tanulnak szakmát. *„Mivel valamennyi sérüléstípusú tanulót fogadunk és folyamatosan figyelemmel kísérjük a munkaerőpiac valós igényeit, mindig bővítjük, változtatjuk a nálunk oktatott szakmák körét”,* mondja az igazgatóasszony, aki büszkén számol be arról is, hogy a portugáliai Zöld Árnyalatok a szakképzésben és a munkaerő-piacon délen című szakképzési projektjükben siket, gyengén látó, kerekesszékes fiatalok is részt vettek. De nem csak részt vettek, de mind a húszan helyt is álltak a tizenöt munkahely valamennyién. *„Ép társaik észre sem vették, hogy SNI-s tanulókkal dolgoznak együtt, diákjaink oly elkötelezetten és oly szorgalommal vetették bele magukat a munkába.”* Nem véletlenül emeli ezt ki Lénárt Györgyné, hiszen az iskola szellemiségét és képzéseit az évek során számos kitüntetéssel is elismerték, köztük a Comenius program Nívó díjával, ám egy pedagógus mégis tanulóinak sikereire a legbüszkébb...

TÖBB MINT MUNKAHELYI TAPASZTALAT

A három hetes portugáliai szakmai gyakorlatot, melyre a diákok mellett szakképzési munkatársak is pályázhattak, igazi mérföldkőnek tekintik közös munkájukban tanulók, pedagógusok egyaránt. *„Amellett, hogy a nyílt, ráadásul a nemzetközi munkaerőpiacon próbálhattuk ki magunkat, a mindennapi feladatok, mint például az önálló öltözködés, közlekedés, tájékozódás kihívásait szintén igen ügyesen oldották meg a gyerekeink. Tanulságos tapasztalat volt számomra is például, hogy amikor a második napon el akartam igazítani diákjainkat, ki melyik buszra szálljon a munkába indulva, ők már régen fenn ültek, és társaikkal beszélgettek...”* Az ehhez hasonló, esetleg, aprónak tűnő eredményeket azért tartja fontosnak az igazgatóasszony megemlíteni, mert vallja, a társadalmi befogadásnak ugyan igen fontos eleme a boldogulás a munkaerőpiacon, azonban ennél jóval több is. Éppen ezért a diákok felkészítésében is hangsúlyt kapott az egyéni szociális kompetenciák fejlesztése éppúgy, mint csapatépítő tábor szervezése. *„És bizony a szülőket is biztatnunk, támogatnunk kellett, hogy merjék elengedni, bízzanak gyerekeikben, így beszélgető körökben, példaképek bemutatásával győztük meg őket, higgyenek a küldetés sikerében.”* S természetesen a portugáliai, fogadó mentorokat szintén előre és pontosan tájékoztatni kellett, hogy felkészülhessenek a gyerekek sérüléseinek specifikumaira, és ők valóban különleges empátiával fordultak a tanulók felé.

Mindennek eredményeként a projektben résztvevő többi külföldi diákkal sikeresen dolgoztak csapatban a magyar gyerekek, s a kezdeti nyelvi nehézségek ellenére is kitűnően tudtak kommunikálni.

UDVAROLNI IS MEGTANULTUNK

A tizenöt portugáliai munkahely szinte mindegyikéhez fűződik szívet melengető emléke Lénárt Györgynének. *„A kárpitos műhelyben például a mi két tanulónk kapott bizalmat, azaz a későbbiekre munkalehetőséget, egyéves szerződéssel, és igen, ez is megerősített abban, nekem szintén meg kell tanulnom elengedni tanítványaink kezét, távolabbról figyelni őket, hisz oly önállóak és talpraesettek.”* A kerékpárszerelőknél pedig az volt igazi inspiráló élmény a diákok számára, hogy nemcsak javították, de ki is próbálhatták a méregdrága szuperbicikliket, s ugyanitt a kávésszűnetekben igazi traccspartik alakultak ki. És ki lehetne hitelesebb példakép e gyerekek számára, mint az a portugál vállalkozó, aki kerekesebb székéből igazgatja műhelyét!? *„A pékségben a természetes alapanyagok megismerése mellett azt is megtapasztalhatták gyerekeink, mit jelent a valódi verseny a piacon, ebben a sütődében ugyanis szigorúan titkosan kezelik a receptúrákat! Egy tanulónkra ez olyan hatással volt, hogy azóta is, itthon is folyamatosan gyártja az újabb és újabb recepteket. Mi az igazi innovációra nevelés, ha nem ez?!”* De az európai bizonyítvány, melyet valamennyi, a projektben résztvevő diák megkapott, nagyban növeli mindannyiuk esélyét a munkavállalásban.

„Egy SNI-s gyerekünk, aki komoly szociális nehézségekkel érkezett velünk Barcelos városába, s alig volt hajlandó megszólalni, olyan odafigyeléssel és tempóval dolgozott, hogy mindenegyves héten ő teljesített a legjobban, amit kitüntetéssel is jutalmaztak”, folytatja a példák sorát igazgatóasszony. *„S mindennek eredményeképpen ez a fiú kinyílt, megnyílt, s nem csak bátran kapcsolódott be a beszélgetésekbe, de még udvarolni is kezdett, angol és olasz lányoknak. Hozzáteszem, igen jó ízléssel választva..., és itthon szintén folytatta a kapcsolatteremtést.”*

A SZERETET NYELVÉN SZÓLNI

A fentiek is mutatják, hogy a képességeknek megfelelő szakma választása és a lehetőség a foglalkoztatásra nemcsak a munka világába segít beilleszkedni, hanem a teljes társadalmi befogadást is szolgálja. *„Az a tanítványunk, aki egy családi farmgazdaságban dolgozott, állami gondozásban nőtt fel. Így érthető, hogy soha nem tapasztalt élmény volt számára, amikor vendéglátói a vasárnapi ebédeken asztalukhoz ültették. A kislány meg is foglalmazta, milyen jó családban élni! S miután ajándékokat kapott a családtól, ő maga is meglepetéseket vásárolt társai számára, hogy visszatérve a gyermekvárosba, örömet szerezhessen. Szóval elkezdte tanulni a szeretet nyelvét...”,* teszi hozzá az igazgatóasszony.

De az élet szinte minden területén fejlődési lehetőséget kínált a portugáliai program. *„Az egyik diákunk eleinte minden ebédkor hamburgert kért. De később rákapott a mediterrán konyha egészséges fogásaira, s megtanult rendelni az étteremben. Egy új, teljesebb minőségű élet felé tette meg ezzel az első lépéseket.”*

S a szállásul szolgáló Campuson a szabadidejükben sok-sok program várta a fiatalokat. Kerti sütögetés, esti közös tánc, medenceparti, sportrendezvények. *„A mi gyerekeink szintén valamennyibe bekapcsolódtak, jó volt ezt látni, hiszen szórakozni is meg kell tanulni. És ne felejtsük el, egy idegen kultúrába beilleszkedni egy ép felnőtt számára is kihívás! De éppen ezek az alkalmak segítik őket fejlődni egymás elfogadásában és eligazodniuk a társas kapcsolatok hálózatában.”*

BEFOGADÁS ÉS ESÉLYTEREMTÉS

A tavalyi portugáliai szakmai gyakorlaton résztvevő diákok a mai napig örömmel mesélnek tapasztalataikról. *„A pályorientációs-beiskolázási akcióprogram, a nyílt napok, a pályaválasztási kiállítás, a szakképzési hét, a szakmák éjszakája és a szabadidős programok, mind-mind kiváló alkalmak arra, hogy a boldog, kommunikatív diákjaink megosszák tudásukat, amely iránt ép értelmű fiatalok is érdeklődnek,“* mondja Lénárt Györgyné, aki szerint mindez nem véletlen, hiszen a tanulók egészen megváltozott jövőképpel érkeztek haza. A külföldi tapasztalatszerzést lehetőségként élték meg, telve önbizalommal, hittel, bizalommal tekintenek jövőjükre. Bízna abban, hogy ők is sikeresek lehetnek a munka világában. És azt is értik, hogy ennek érdekében min és miért kell nekik maguknak szintén változtatni. *„Mert azt szoktam mondani, hogy a társadalmi befogadás két irányú folyamat. Gyerekeink nem csak az elfogadásukat várhatják el joggal, hanem nekik is elfogadónak kell lenniük másokkal, meg kell érteniük mások szempontjait.“*

Az igazgatóasszony az eredmények között említi még, hogy intézményünk további mobilitási tapasztalatokkal bővült, és ma is folyamatosan tartják a kapcsolatot a külföldi partnerrel, hiszen szakképzési munkatársai is pályázhattak és részt vettek a programban. Így kollégáival lehetőségük van többek között a tapasztalatok beépítésére a szervezeti kultúrába, a személyközpontú pedagógiai módszerek megvalósítására épp úgy, mint a látottak gyakorlati hasznosítására, ilyen például a fazekas műhelyük fejlesztése új technikákkal. *„Tehát a többi tanuló számára is elérhetővé tesszük a megszerzett tudást, miközben a résztvevő gyerekek felkészültsége szintén professzionálisabbá válhat. Mindezt tesszük azért, hogy valódi befogadó és esélyteremtő iskola legyünk. Ne csak a szavak szintjén.“*

Szekeres P. Mónika